

Abstrakt

Diplomová práce se věnuje poměrně málo prozkoumané problematice převodu jazykových prostředků sociální diferenciaci literárních postav. Jazykový materiál pro zkoumání této oblasti translatologie poskytuje Döblinův román *Berlin Alexanderplatz* (1928) a jeho dva české překlady (1935 a 1968). Byla provedena analýza promluv dvou postav. První zastupuje nižší společenskou třídu a zlodějské prostředí. V její promluvě analýza prokázala množství prvků berlínského urbanolektu, užitého k její sociální charakterizaci. Druhá postava reprezentuje židovskou etnickou skupinu. Její přímá řeč obsahuje prvky literárního jidiš, signalizujícího její židovský původ.

Následná analýza promluvy první postavy v českých překladech románu ukázala vhodné užití obecné češtiny jako náhrady berlínského urbanolektu v obou překladech. Analýza byla zasazena do kontextu dobových konvencí užívání nespisovných prvků v původní české i překladové literatuře. Obě překladatelky se těchto konvencí úspěšně držely.

Při převodu literárního jidiš v přímé řeči druhé postavy byly v překladech zjištěny velké rozdíly. V prvním překladu nebyly prvky jidiš nijak nahrazeny. V druhém překladu bylo naopak vhodně využito prvků typických pro české židovské literární postavy, negativně však bylo zhodnoceno založení mluvy této postavy na bázi obecné češtiny, které nemá oporu v originále. Učiněné závěry mohou být v budoucnu nápomocné při převodu podobných jazykových prostředků sociální diferenciaci postav.